

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2024-00295

PM

DATUM: 2024-02-14
AVDELNING: Avdelningen för finansiell stabilitet
HANDLÄGGARE: Maria Kangas
HANTERINGSKLASS: Ö P P E N

Framställning om höjning av Sveriges kvot i Internationella valutafonden (IMF)

Sammanfattning

I denna framställning föreslår Riksbanken att regeringen ska lämna ett förslag till riksdagen att godkänna en ökning av Sveriges kapitalinsats (kvot) i Internationella valutafonden (IMF) från 4 430 miljoner särskilda dragningsrätter (SDR) till 6 645 miljoner SDR, samt att medge att Riksbanken överför höjningen av insatsbeloppet motsvarande 2 215 miljoner SDR till IMF. När kvothöjningen träder i kraft kommer Sveriges åtagande under New arrangements to Borrow (NAB) att minska från 4 511 miljoner SDR till 3 777 miljoner SDR.

I december 2023 slutfördes den sextonde allmänna översynen av medlemsländernas kvoter i IMF. Denna översyn resulterade i ett förslag till resolution om att höja den totala summan av medlemsländernas kapitalinsatser med 50 procent från 477 miljarder SDR till 716 miljarder SDR, vilket motsvarar en höjning från ca 6 582 miljarder kronor till ca 9 880 miljarder kronor. För Sveriges del innebär förslaget att kvoten höjs från ca 61 miljarder kronor till ca 92 miljarder kronor. Sveriges andel av det totala insatskapitalet bibehålls. Som en del av den principöverenskommelse som IMF:s exekutivstyrelse har fattat angående kvothöjningen kom man också överens om att minska fondens lånade resurser, för att bibehålla nuvarande resursnivå. Det innebär att Sveriges totala åtagande gentemot IMF kommer att minska, då det bilaterala låneavtalet om 3 188 miljoner SDR (44 miljarder SEK) kommer att avvecklas och Sveriges åtagande om 4 511 miljoner SDR under de NAB kommer att minska med 734 miljoner SDR (10 miljarder SEK) i samband med att kvothöjningen träder i kraft.

Bakgrund

IMF är ett monetärt internationellt kooperativ, där varje medlemsland bidrar med en kapitalinsats. Kapitalinsatsen, även kallad kvoten, bildar en fond av valutor, från vilken medlemmar med betalningsbalansproblem eller potentiella sådana kan låna. De

övergripande målen för verksamheten är att verka för en god och balanserad ekonomisk tillväxt, ökad internationell handel och ett stabilt internationellt monetärt system. Sverige är sedan år 1951 medlem i IMF. Vid medlemsinträdet fastställdes Sveriges kvot till 100 miljoner USD, vilket tillskötts av Riksbanken i enlighet med riksdagens bemyndigande. Enligt IMF:s stadgar ska fonden minst vart femte år göra en allmän översyn av medlemsländernas kvoter och om giltigt skäl finns, ska en höjning av kvoterna föreslås. Den senaste kvothöjningen ägde rum 2010 och byggde då på den fjortonde allmänna översynen av kvoterna. Den femtonde allmänna översynen resulterade inte i någon överenskommelse om att höja kvoterna.

En av IMF:s huvuduppgifter är att ge temporärt stöd till medlemsländer med betalningsbalanssvårigheter för att underlätta den ekonomiska anpassning som krävs. Detta betalningsbalansstöd finansieras primärt genom utnyttjande av IMF:s ordinarie resurser, dvs. medlemsländernas kapitalinsatser. Som ett komplement till de ordinarie resurserna kan IMF i första hand låna medel från industri- och tillväxtmarknadsländer inom ramen för de s.k. nya lånearrangemangen (NAB). Ifall dessa resurser inte heller skulle vara tillräckliga har IMF en tredje finansieringskälla, s.k. bilaterala låneavtal (BBA) med 42 medlemsländer. IMF har historiskt också haft tillgång till lånade resurser, som en buffert om ordinarie kapital skulle vara otillräckligt under en omfattande systemkris. Svårigheter att komma överens om kvotöversyner har lett till att de lånade resurserna utgjort en allt större andel av IMF:s resurser. Det råder dock stor enighet bland medlemsländerna om att IMF:s utlåning normalt ska finansieras av fondens egna resurser, dvs. kvoter, och att upplåning endast ska ske vid till exempel systemkriser som skulle kunna leda till en drastisk uppgång i efterfrågan på IMF:s resurser.

Sverige har förutom sin kvot ett åtagande om att vid behov låna ut ca 4,5 miljarder SDR (62 miljarder kronor) genom NAB och ca 3,2 miljarder SDR (44 miljarder kronor) genom BBA. Förutom dessa bidrar Sverige också till IMF:s subventionerade utlåning till låginkomstländer genom lån till Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT) med ett totalt åtagande om 1,2 miljarder SDR (17 miljarder kronor). Se tabell 1 för en sammanställning av svenska åtaganden till IMF:s reguljära utlåning, och hur de påverkas av kvothöjningen. Åtagandena till PRGT berörs inte av kvothöjningen.

Tabell 1. Sveriges åtaganden till IMF (exklusive PRGT), miljoner SDR

	Nuvarande åtaganden	Efter kvothöjningen
Kvot	4430	6645
NAB	4511	3777
BBA	3188	0
Totalt	12129	10422

För att förstärka IMF:s permanenta resurser har IMF:s exekutivstyrelse i och med den sextonde kvotöversynen kommit överens om en höjning av kvoterna, medan de bilaterala lånen avvecklas och NAB minskar, så att IMF:s nuvarande resursnivå bibehålls.

Överväganden

Företrädarna för IMF:s medlemsländer har vid sina sammanträden i den internationella monetära och finansiella kommittén, IMFC, i samband med IMF:s vår- och årsmöten

upprepat att man vill se ett välfinansierat IMF i en central roll i det globala finansiella skyddsnätet. Man kom därför överens om att bibehålla IMF:s nuvarande resursnivå och säkerställa kvoternas roll som primär finansieringskälla för IMF. IMF:s stabs egen analys förutser en fortsatt hög efterfrågan på finansiering, framför allt från låg- och medelinkomstländer som visat sig sårbara mot de ekonomiska chocker som bland annat pandemin och Rysslands krig mot Ukraina medfört. Efterfrågan på IMF:s resurser har inte varit så hög som den är i dag sedan den globala finanskrisen 2008–2009.

Sverige har i internationella sammanhang arbetat för en förstärkning av IMF:s permanenta resurser och Riksbanken anser det vara av betydelse att IMF är välkapitaliserat för att i framtiden kunna möta medlemsländernas lånebehov och därmed skapa förutsättningar för en långsiktigt stabil ekonomisk tillväxt och ett stabilt finansiellt system. Ett IMF där kvoterna utgör grundbulten i finansieringen innebär en bättre bördefördelning mellan medlemsländerna och en tydligare koppling mellan fondens styrning och finansiering. Ett minskat beroende av lånade resurser gör också IMF mer stabilt.

IMF:s exekutivstyrelse har utarbetat en rapport om den sextonde allmänna kvotöversynen. Resolutionsförslaget antogs med erforderlig majoritet av IMF:s guvernörsstyrelse i december 2023. Riksbankschefen, som är Sveriges representant i IMF:s guvernörsstyrelse, tillstyrkte förslaget. För att kvothöjningen ska träda i kraft krävs att medlemsländer med sammantaget minst 85 procent av den totala röststyrkan har betalat in det aktuella beloppet och meddelat fonden sitt formella godkännande. Enligt resolutionen ska ett formellt godkännande lämnas till IMF senast den 15 november 2024. Om implementeringen av kvothöjningen fördröjs, till exempel ifall en tillräcklig majoritet av medlemmarna inte hunnit igenom sina nationella beslutsprocesser, är det troligt att IMF i stället kommer att vilja förlänga de frivilliga lånearrangemangen, NAB och BBA, på nuvarande nivå tills kvothöjningen implementeras.

Syftet med allmänna översyner är att försäkra att IMF har tillräckliga resurser för sin verksamhet. Dessutom görs vid allmänna översyner en justering för att medlemsländernas kvoter bättre ska avspegla ländernas relativa ekonomiska styrka. Medlemsländerna valde att vid denna översyn genomföra en proportionell höjning av kvoterna för att kunna säkerställa fondens resurser under kommande period. Kvoten för varje enskilt medlemsland föreslås därför öka med 50 procent, medan kvotandelarna förblir oförändrade. För Sveriges del innebär det aktuella förslaget att kvoten ökas med 2 215 miljoner SDR, till 6 645 miljoner SDR. Detta motsvarar en ökning med ca 31 miljarder kronor till totalt ca 92 miljarder kronor. Beträffande inbetalningen av den föreslagna kvothöjningen gäller att 25 procent ska betalas i SDR eller valuta specificerad av IMF och resterande 75 procent i nationell valuta. Överenskommelsen om att en fjärdedel av kvothöjningen ska inbetalas i SDR eller valuta specificerad av IMF, grundas på bestämmelserna i IMF:s stadga artikel III.3 (a).

Enligt 10 kap. 1 § (1974:152) regeringsformen ska en överenskommelse med annan stat eller mellanfolklig organisation, till exempel IMF, ingås av regeringen. Detsamma gäller en ändring av en sådan överenskommelse såsom i nuvarande fall, en kvothöjning. Om överenskommelsen i övrigt gäller ett ämne som riksdagen ska besluta om eller är av större vikt krävs enligt 10 kap. 3 § regeringsformen godkännande av riksdagen. Av 6 kap. 3 § lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank framgår att Riksbanken får göra en framställning till regeringen om att tillskjuta insatskapital.

Enligt 6 kap. 4 § riksbankslagen ska Riksgäldskontoret ta upp lån till staten i syfte att tillgodose Riksbankens behov av upplåning för utlåning till IMF samt tillskjutande av insatskapital. Det innebär i praktiken att de 25 procent av kvothöjningen som ska betalas i utländsk valuta, motsvarande 8 miljarder kronor, behöver lånas upp av Riksgäldskontoret. Vidare anger lagen att Riksbanken ska betala tillbaka lån till Riksgäldskontoret när det inte längre finns skäl för upplåningen. Vid tidigare kvothöjningar har IMF valt att betala tillbaka den del som betalats i valuta för att i stället öka sin behållning på sitt konto i svenska kronor hos Riksbanken, som IMF sedan använder för att finansiera låneutbetalningar. Riksbanken antar därför att man kommer att kunna betala tillbaka 8 miljarder kronor i utländsk valuta, motsvarande 25 procent av kvothöjningen, till Riksgäldskontoret inom 30 dagar efter att utbetalningen har gjorts.

Förslag

Riksbanken föreslår att regeringen ska lämna ett förslag till riksdagen om att godkänna en ökning av Sveriges kapitalinsats (kvot) i IMF från 4 430 miljoner SDR till 6 645 miljoner SDR samt att medge att Riksbanken överför höjningen av insatsbeloppet motsvarande 2 215 miljoner SDR till IMF. När kvothöjningen träder i kraft kommer Sveriges åtagande under NAB att minska från 4 511 miljoner SDR till 3 777 miljoner SDR.

Stockholm den 21 februari 2024

På direktionens vägnar

ERIK THEDÉEN

/Monika Gustavsson

Erik Thedéen, Anna Breman, Aino Bunge, Martin Flodén och Per Jansson har deltagit i beslutet.

Föredragande har varit Johannes Forss Sandahl.